

A NOSA TERRA

Año XXXVI — Núm. 491

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N.º 376.979

CORR. ARGENT. Cent. B.

FRANQUEO PAGADO
Concesión 2032
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2127

Bos Aires, Novembro de 1954

Os Galegos de Bos Aires Denuncian Diante da UNESCO a Persecución do seu Idioma Nacional Pol-o Estado Hespagnol

Na veciña cidade de Montevideo ven celebrándose a Asambrea da UNESCO, a organización das NACIONS XUNGUIDAS, creada par defender a cultura universal i estudar os distintos problemas culturais do mundo. Diante este feito, a colectividade galega de Bós Aires, que tantas mostras ven dando do seu patriotismo e da súa preocupación pol-os problemas de Galiza, fixo chegar á devandita Organización variles protesta, denunciando a persecución desatada pol-o Estado Hespagnol contra o idioma galego, cada día máis encerrada e rastreira no seu desexo criminal de anular o vehículo máis exebre de expresión da nosa personalidade diferenciada.

O Centro Galego de Bós Aires, en nome dos seus 100.000 asociados, e o Centro Lucense fixeron che-

gar individualmente as súas respectivas denuncias no senso espresado. A Irmandade Galega, xunto cos Centros de Betanzos, Corubián, Coruña, Ousensán e Pontevedrés, entidades todas de tan aitiva e froitifeira acción a prol dos problemas que afectan o rexurdir galego, fixeron chegar un documentado informe encol da persecución do noso idioma, redactado en galego, francés e inglés, que foi remitido aos congresistas da UNESCO para a súa consideración. Pol-a súa importancia e transcendencia, xa que coloca o problema da persecución do noso idioma no máis outo plan internacional e diante do máis calificado organismo cultural do mundo, desexamos transcribir enteiro o devandito informe.

mán. De acordo co Regramento, o discurso de ingreso ea resposta que a Academia lle comendara ó señor Otero Pedrayo, debían sere lidos no aito da recepción. Agora ben, coma ditos discursos foran escritos na lingua galega, eo gobernador civil de Pontevedra prohibeu terminantemente o uso de dita lingua, víronse obrigados

amos académicos a evitar o Regramento e pronunciare senllos discursos improvisados en castelán. Un gobernador civil prohibelle á "Real Academia Gallega" que utilice unha lingua pra cuio cultivo i estudo foi fundada fai xa 50 anos.

IV) A prohibición de publicar traducións de linguas mo-

(Continúa na pág. 2)

O presente informe está determinado por unha fe e tamén por un desexo: a fe en que UNESCO é o único órgano sensible aos problemas vivos da cultura universal; eo desexo que os componentes da UNESCO teñan coñecimento d'un agudo problema cultural que afecta a máis de catro millóns de galegos.

Esa fe e ese desexo moven, aos centos de milleiros de galegos que vivimos como emigrados no Continente Americano, a dirixirse aos membros persoas da UNESCO pra denunciare, perante a súa conciencia e perante a súa sensibilidade de homes representativos dos puros valores da Cultura, un feito enxeitábele que, dende fai 18 anos i en preo Occidente de Europa, fire crudelmente nosos sentimentos entranábeles de povo.

O Estado Hespagnol ven exercendo dende 1936 unha teimosa acción prohibidiva encol do cultivo das linguas rexionaes forneidas de tradición cultural enxebre. A lingua galega eo mesmo catalán, donas unha e máis a outra de abundosa e nobilísima tradición literaria, cuos orixens remóntanse aos tempos mesmos da formazón das culturas romances, son ouxeto de asañandas prohibicións por parte dos organismos estades que reitoran a vida cultural do país.

Pra crarexar e fixar o verdadeiro acadamento d-ista aitividade prohibidiva, d-iste procedemento anticultural do Estado Hespagnol, queremos documentala con algúns feitos indeseñables escolleitos a o chou. Non embargantes, sinalaremos coma argumentazón limiar, tres características de tipo xeral respecto ao funcionamento d-ista acción negadiva e que podemos concretade eisí:

a) En primeiro lugare, o carácter ausoluto do control que o Estado exerce encol da vida cultural. Non pode publicarse ren, ausolutamente ren, que non sexa previamente examinado e autorizado pol-a censura estatal. Nin un libro de versos, nin de arte, nin de filosofía, nin de economía, nin unha novela, nin un libro de contos, —unque se trate de contos infantís—, pode publicarse sen sere enviado

previamente o orixinal á censura (por duplicado), pra que ista autorice ou denegue a súa publicación.

b) En segundo lugare, o carácter totalitario da censura. Nin o autore nin o imprentador d-un libro teñen regras ouxetivas a que aterse. A decisión do censor réxese eisclusivamente pol-o seu avaliamiento persoal ou por consiñas internas da censura, ás cales o autor e máis o imprentador son alleos.

c) En terceiro lugare, o carácter gubernativo e non legal das prohibicións. Moitas das prohibicións non constan en ningunha lei escrita e promulgada. Son simpres ordes da Autoridade gubernativa. Mais, dado o carácter ditatorial do actual Estado Hespagnol, as ordes gubernativas teñen n-aquel país total-a forza executiva e coercitiva d-unha lei, coa desventaxa pra o cidadán de que son pra él inapelables. A lei escrita establece obrigas, mais á ves garante dereitos. A "orde gubernativa" establece somentes obrigas sin dereito nin garantías. Isto quere decir que arestora na Hespaña, os problemas da vida cultural rexense co mesmo senso "gubernativo", —é decir, puramente autoritario— co que se rexen os problemas de orde público.

Istas tres características xeraes do funcionamento da censura estatal, exércense con todo o seu poder negadivo encol do desenrolo cultural dan linguas rexionaes. Unhos cantos datos concretos abundarán pra facelo evidente.

I) A prohibición da publicarse revistas ou xornaes culturais ou informadivos nas linguas catalán, galega e vasca. Non hai ningunha lei que o prohiba por escrito, mais o organismo estatal correspondente, n-iste intro a Dirección Xeral da Prensa—, non-os autoriza, e súa denegazón e inapelábele.

En data recente, o poeta catalán Carlos Riba xestionou do Ministerio de Información e Turismo, señor Arias Salgado, autorización pra publicare unha revista cultural en catalán. Apoiaba o pedido unha xerarquía do Estado, o Director Xeral de Insanzanza Universitaria señor Pérez Villanova. O Ministro decrarou qu'il non tiña

"facultades" pra autorizare a publicación d-unha revista cultural escrita en catalán e que "tan soio podía prometerse que trasladaría o prego ao Consello de Ministros", sen que hasta a data de oxe haxa outido resultado algún na dita xestión.

II) A prohibición de publicar revistas ou xornaes en lingua galega ou catalán, engadiuse a de publicarse artigos ou notizas nas linguas ditas. Os xornaes de Galiza, anque escritos en castelán, publicaban ás veces colaboracións en galego. O actual Director Xeral da Prensa enviou unha circular a todos os directores dos xornaes de Galiza, prohibíndolles terminantemente o uso da lingua galega. O mesmo fixo, naturalmente, cos xornaes cataláns.

Ista cega rigoridae restrénsiva da lugare a avinzamentos tan árdegos como a seguinte: o día 25 de Xullo, festa do Apóstolo Santo Yago, é o día no que todos os galegos do mundo conmemoran coma o grandeiro "Día de Galiza". N-iste mesmo ano 54, mentras os tres millóns de galegos que viven na propia Galiza non poideron ler nin unha soia liña escrita no seu idioma galego non xornaes do país, nós, os que vivimos na Argentina, no Uruguai, no México, na Venezuela, no Brasil nos EE. UU., etc., é decir, os que vivimos en países alleos, tivemos o sabor eo contentamento de ler xornaes, revistas, escoitar conferencias i emisións radiaes na nosa enxebrisima e groriosa fala. E non soio en publicacións ou aitos organizaos pol-as colectividades galegas, senón que en xornaes arxentinos poidemos ler artigos escritos en galego e adicados á celebración da meirande Festa dos galegos. O dereito a usar nosa lingua, que na Galiza se nos nega pol-o Estado Hespagnol, reconécesenos eispontaneamente no eistranxeiro.

III) A prohibición de empregar a lingua galega nas conferencias ou aitos culturais. Na Galiza, eisiste dende 1905 a "Real Academia Gallega", cuia misión oficial é, mesmamente vixiar pol-a enxebreza idiomática da nosa lingua. O día 30 de Nadal de 1951 celebrábase no cabilado de Vigo a reunión do académico señor Gómez Ro-

A Persecución do Noso Idioma

Cunha saña coma nunca se veu, ainda nos tempos de máis feroz persecución á nosa Terra, pol-a parte dos gobernos centralistas, prosegue Franco a doma dos galegos, escomenzada pol-os Reis Católicos, tratando de impedir toda expresión no noso propio idioma. Igual que cando os falanxistas asesinaban a familias enteiras, para eistirpar de raíz o ideal de liberdade, así agora os sicarios do Caudillo, que se sirten fortes pol-a monstruosa alianza co xigante americano, queren matar o amor a independenza dos galegos, prohibíndolles usar o seu idioma.

¡Tentativa inútil! Dende a morte de Pardo de Cela, a mediados do século XV, até o renacemento da nosa lingua, no derradeiro tercio do século XIX, trascorriron máis de catro séculos, e, non embargantes, a pesares da escuridade en que tive que vivir o noso idioma perante esa longa noite, el xurdeu coa forza puxante que lle deron Rosañia, Curros, Pondal e tantos outros, hasta calar na prosa cabal de Otero Pedrayo e Castelao, que pechan o ciclo do renacer da lingua que dou mostras da súa valía nos belidos Cancioneiros da Idade Meia e nas sentidas cántigas do Rei Sabio.

¡Probes monecos que pretenden destruír a tradición, as características dun povo, forxadas ao traveso de centurias e plasmadas nun xeito de dicir, que non pode someterse a vontade de ningún ditador!

Perden o tempo eses miserábeis testaferreros do home que debeu ficar pendurado nas forcas de Nüremberg. Endexa máis conseguirán que o espírito do noso povo sexa abatido para sempre. Poderá padecer dun desmaio temporal; pero el rexurdirá en calquer momento, cando as circunstancias propicias lle den azas para voar. Entón, pese a todas as persecucións, volverá de novo a locir i eisplotará coa forza dun volcán que permaneceu longo tempo apagado, mais acumulando o fogo que lanzará nun abrete de groría.

Mentras tanto, os galegos que por ventura nos atopamos fora da cárcere da nosa Terra, debemos facer a laboura que os nosos irmáns non poden levar a cabo neia; por todos os meios temos a obriga de traballar pol-a conservación e o progreso do instrumento máis importante para a defensa e consecución dos nosos ideaes: o noso idioma. Falando en galego, escribindo en galego i editando en galego todas as obras que se poidan, propias i estranas, é como lograremos contrarrestar a campaña que contra Galiza reaizan os traidores falanxistas, que venderon a nación que pretenden engrandecer por un puñado de dólares.

Pero, ademais, debemos proccamar ante o mundo enteiro estes feitos bochornosos, para desenmascarar aos que, fidiándose defensores da democracia suma, non vacilan en paitar cos verdugos dos povos hispánicos e simpatizantes cos reximes nazifexistas desaparecidos de Alemania e Italia.

Por eso os galegos de Bós Aires, en representación dos galegos da Patria e dos galegos espallados por todo o mundo, enviaron ao comité da UNESCO o documento que nesta mesma páxina insertamos, para denunciar o crime que contra o noso povo se comete, co silencio vergoñoso das democracias, que deste xeito reproducen o malfadado Comité de Non Intervención, que permitiu intervir na nosa loita civil precisamente a quenes non se lles debía haber permitido.

Craro está que nós nada esperamos de tal comité. Fillo da UN, tan desacreditada xa, pero quereamos deixar constancia do feito bochornoso de cómo se deixa inmolare a un povo indefenso, nos brazos dos boiros e verbas grandilocuentes de amor á liberdade e condenación a toda cruz de tiranía. Nada máis.

DOCUMENTO A UNESCO

(Ven da pax. 1)

dernas ao catalán, galego ou vasco. As obras de Dickens, de Balzac, de Tolstoy, de Faulkner, de Mauriac ou de cualquier outro novelista universal non poden sere publicados na lingua galega; o mesmo ocorre cos versos de Shelley, de Verlaine, de Rilke, ou coas obras filosóficas de Bergson, de Husserl, de Heidegger, de Bertrand Russel e todolos demais filósofos modernos ou contemporáns.

N-isto a prohibición da censura opera d'un xeito automático. A unha lingua coma a galega, que na prea Idade Meia recadou pra cultura europea unha das meirandes creacións líricas da cultura occidental négaselle o dereito a entraren contanto coas creacións modernas d-isa mesma cultura.

Un xoven imprentador de Pontevedra, Sabino Tóorres, crendo que a súa condición de falanxista e as súas eisecutes relacións persoas con diversas xerarquías do Estado lle permitían a publicación dunha curta antoloxía da poesía alemá traducida ao galego (con algúns versos de Hölderlin, Heine, Dehmel, Rilke, Miegel, e Welfeld) dispúxose a imprimela en 1951. De súneto, a censura ordeou que fose intervida a edición no mesmo prelo i encomenaron un eispedente de responsabilidades contra o imprentador.

V) A prohibición tallante aos escolares pra utilizare a lingua galega. Decátránsese todos da monstruosidade pedagóxica d-ista prohibición con soio ter en conta que o 70 % da poboación escolar galega é- ausolutamente rural, é decir, está formada por nenos que acoden á escola sen far nin coñecer outra lingua que a galega.

V) Idéntica prohibición que a devandita, éntalle aos erogos de utilizar a lingua galega nos sermóns, apesares da obriga canónica de predicare o Evarxelo na lingua dos feles. Namentras estudan a carreira e permanecen internos no Seminario prohibénelles inersu que o falen entre si nas conversas privadas.

VII)- A todas istas prohibicións hai que engadir o feito de que en ningún dos centros de ensino de Galiza, incruida a Universidade de Sant Iago de Compostela, ensínase a lingua en literatura galega.

Tamén é necesario facer sobresair que o Seminario de Estudos Galegos, entidade cultural que se fundou en 1923 e que veu desenrolando unha esgrevia labora investigadora e divulgadora dos problemas fundamentais da vida e da hestoria de Galiza, coa que deu grandeiro polo e barilsona a lingua galega, foi erausurado autoritariamente en 1936. Cando anos máis algúns profesores estrañeiros, como o antropólogo portugués Santos Junior, pescudaron ao Ministro señor Ibáñez Martín polo Seminario de Estudos Galegos louvando á ves a

lumiosa labora que desenrolaba, o Finistro decidiu creare un organismo substitutivo do antigo Seminario. Pra ilo acadou o asessoramento do señor Sánchez Cantón. Antre os dous decidiron creare un "Instituto P. Sarmiento de Estudios Gallegos", que funciona dende 1944. A "Jefatura" d-iste Instituto lle foi encomendada ao señor Sánchez Cantón, galego de nascimento, cuxa servidumbre moral levulle a acceptare o aldraxante impedimento de utilizare a lingua galega nas publicacións do Instituto de Estudios Gallegos, como pode comprobarese consultando a colección completa dos "Cuadernos de Estudios Gallegos" publicadas pola dita Institución.

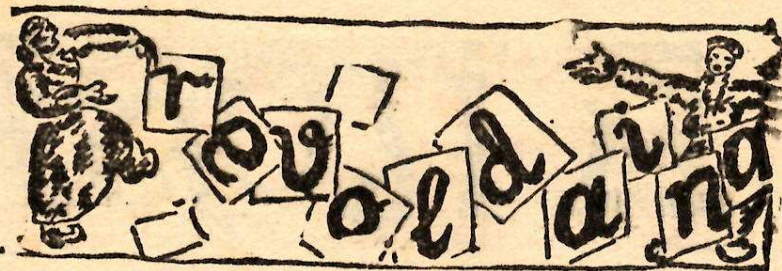
Istos son os feitos que promoven nosa denuncia No nome de anhos dereitos humanos aos que ningún membro da UNESCO pode permanecer insensibre, acedimos ao sentimento de responsabilidade cultural que seu outo papel representativo lles impón, non pra prezarlles acordos condenatarios tomados oficialmente pola UNESCO, pois sabemos que a dificultade de taes acordos é superior a vountade individual das persoas que a compoñen, mais si pra pedirle a cada unha d-istas persoas que faga patente sua individual repulsa moral fronte aos métodos abourantes que o Estado Hespagnol ven aplicando ás linguas galega, catalá e vasca. Aos persoeiros do Estado Hesp

ñol na UNESCO debe informárselles con toda craridade que o respecto eo amor ao patrimonio cultural da humanidade é á lei ámaga da UNESCO é de que ista lei é incompatible con toda aitude anticultural.

Todo povo tén o indeerínabele dereito colectivo a usar seu propio idioma como ferramenta de cultura. Fronte a isto, nós denunciamos con feitos concretos e indestructíbeles que a lingua galega xamás sufriu perante oito séculos de súa eistencia literaria o grao de abouramento que actualmente padesece. Isto socede cando xa no mundo eistente e funciona a UNESCO. Mais nosoutros non queremos que soceda sen que o coñeza a UNESCO. Afirmamos que refugará a compriedade moral do silencio diante de feitos que tan brutalmente contrallan seus propios fins e ideaes.

Un derradeiro dato queremos engadir pra aqueles que teñan o xeito mental de medir a importancia dos problemas culturais pol-as cifras estadísticas: a poboación de Galiza, de Cataluña e do País Vasco suma máis de 8.500.000 habitantes. Isto quiere decir, que a terceira parte da poboación total hespañola padesece a xenreira idiomática do Estado. A terceira parte dos habitantes do territorio hespañol, o Estado lles priva o ceibe cultivo da sua propia lingua.

Buenos Aires, novembro 1954.

NA HESPAÑA, NUN AITO SOLEMNÍSIMO "A LA ESPAÑOLA", condecorouse coas medallas da Orde Imperial do Xugo e as Flechas, aos xogadores que findan de gañarr o campeonato mundial de hockey sobor patíns. Estes hespañois, decotan parvos. Falan d'Imperio e os coitados nin son donos da sua propia casa...

O MAMALON DE DON BRAULIO (BRADIS) COA TELMA da Hispanizar —asín o pronunzan os gachupíns— quere meternos, aos galegos e americanos, na ridícula coelleira hespañola, e o coitado, resólvea do xeito máis pavero. Pra e, todo e custión de matiz: "Lo porteño, cubano, andaluz, correntino, gallego, hispano, en suma".

Nós, que non tomamos en serio as parvadas deste canciño de palleiro a suerdo de Falanxe, arrendámole a ganancia si se chegan a enterar os correntinos por aqueilo do idioma... Añaj, añaj, curupatec, chei Braulio...

NO KORNAL MADRILEÑO "PUEBLO", AFIRMASE MOI enfáticamente que a vila do oso e o madroña é a capital europea máis barata; onde por cinco pesetas, pódese comer dous pratos, pan e viño (???)...

Nos, os galegos, que temos d'abondo desenrolado o senso de humor —que é o que lles falla a estes bárbaros ostrogodos— engadimos, que ao conto dos dous pratos, pan e viño por cinco pesetas, fállalle un complemento: sere doadamente servido por unha boa moza ben formada, cumprida e disposta...

Naturalmente que, por cinco fedorentas pesetas franquistas, non imos a pretender sere atendidos por unha Lollobrigida madriliña en bikini... Hai que sere comprensivos, que porral

COMO VINETA PERIODISTICA, OU SI QUEREDES, como curiosidade encol da aituación "democrática" da colectividade hispana nesta acollidoira cidade de Santa María do Bon Aire, aí vos vai íntegra, ínteira, a moito honorabel Comisión gachupina encargada d'amañar o fracasado antroido da Hispanidade a efeituar na simpática e tradizoal Avenida de Mayo porteña.

Señores Adolfo Velasco, do Centro Riojano Español; José Celis, do Centro Salamanca; Laurentino Alvaro, do Centro Burgalés; José García Querol, de El Micalet; Antonio Ramirez, do Club Andalucía; Felipe Alvarez Rozas, do Centro Región Leonesa; Benedicto Martín, do Centro Avila; Belarmino Abad, da Agrupación Asturias, e Juan Elizari, do Centro Navarra.

Como se pode apreciar, é este, un auténtico e representativo comité hespañol, sin grupo como din os porteños, o que nos obriga —nós decote tan corteses cos nosos nemigos— a remesarlle ceibe de cargo aos "rabanitos" da Federeixón, un retrato de corpo ínteiro dos seus compatriotas, en pose de Comité d'Unidade hespañola, pra que lle poñan marco...

DE NOVO, ANDASE A FALAR DA RECONSTRUION do Mosteiro de Samos, que a desmedida cobiza do Abade Mirrado de Samos o converteu nun depósito de gasolina pra os seus manexos estraperlistas, motivo do pavoroso incendio que converteu en cinzas o fermoso e antigüísimo mosteiro.

Pois ben. Segundo notizas chegadas da Terra, o mítrado de marras, xa leva papado 6.000 vigas de cemento e 170 metros cúbicos de madeira de carballo, porun valor de tres millóns e meio de pesetas, e inda pide máis, máis vigas de cemento e máis madeira de carballo pra o seu insaciabel bandullo de erego estraperlista...

"SIEMPRE HEMOS CREIDO QUE PARA DEFENDER cualquier idioma, la mejor medida era escribirlo. Nos equivocamos. Pruebas al canto: en la revista "Criterio" aparece una nota "defendiendo" la lengua gallega y está escrita en castellano!... O autor desta xenialidade é Don Braulio —quém podía sere sinón ele — referíndose ao artigo de Rodolfo Prada, contestando a Bartolomé Mostaza, publicado en "Criterio", prestixosa revista católica arxentina encol do debatido tema "El Idioma Prohibido" que con este título acusador, inizou o destacado intelectual arxentino Francisco Luis Bernádez.

Parés mentira, máis é certo. Certo, en razón de que o pavero de Don Braulio ao referirse ao idioma empregado por Rodolfo Prada no seu artigo, ele pensa, que "Criterio" é unha revista feita pol-os arredistas da Federación (i?)...

"EL ROBLEMA NACIONAL DE LOS PUEBLOS DE España" é un título a toda plana no periódico "Galicia" con data 15 de novembro.

O autor? Ricardo Campos, "rabanito".
O que dis. Ren.
O que teima? Facer un frente hespañol cos gallegos (?).
E os hespañois? Forman no outro frente hespañol, no da Hispanidade.

E contra quen vai ese frente "hespañol" composto por galegos?
Contra a oligarquía e os terratenentes galegos, vascos e catalans, nemigos da liberdade nacional destes tres povos.

Pro e que en Galiza Euzkadi e Cataluña has terratenentes? Non, pro non importa.

LIVROS

"PRESENCIA DE GALICIA EN MEXICO"

Na cidade de México saeu do prelo "Presencia de Galicia en México" fermoso libro editado por Edicións do Patronato da Cultura Galega, costeando a edición o cidadán galego radicado en México, don Rafael Lores.

O libro componse de trinta e cinco charlas ou conferencias radiáis, en idiomas galego e castelán, pronunciadas por intelectuais galegos i hespañois, sendo amañadas neste fermoso volume polo señor Xesús Dopico e belamente ilustrado polo pintor galego Arturo Souto, e ademáis con un mapa do país galego.

Encol deste interesantísimo libro, énos doado transcribir a continuación, un anaco do comentario feito polo afamado crítico literario do xornal mexicano "El Universal", Rafael Solana, que dis así:

"En la ciudad de México hay muchas colonias españolas algunas de ellas, muy prósperas. Hay la de los asturianos que han levantado un campo deportivo y sostenido un equipo de futbol; otro campo deportivo que existió mucho tiempo, y otro equipo de balompié fueron del Real Club Español. Los vascos tienen un restaurante y a veces en el frontón, nos presentan a sus espata-

danzaris; hay andaluces, valencianos, navarros, y catalanes, que tenían un Orfeo del que últimamente no hemos oído hablar. Y hay los gallegos que, caso curioso, no sostienen un equipo futbolista, sino un ciclo de conferencias por radio, y ahora las han publicado en un magníficamente presentado libro. Galicia es la única región de España, por lo visto, que quiere hacer sentir su presencia en México no a patadas, sino por medio de una labor educativa y cultural. Eso vamos ganando todos, gallegos y mexicanos..."

ENCOL DO MOIMENTO A CASTELAO

O 27 do pasado outubro, celebrou sesión preñaria a Comisión Especial de monumento a Castelao na sede do Centro Galego de Bos Aires, baixo a presidencia de señor Xavier Vázquez Iglesias actuando de secretario o señor Abelardo Estevez.

Como é de noto, a devandita Comisión está composta pol-as seguintes entidades: Centro Galego de Bos Aires, Centro Coruña, Centro Ourense, Centro Pontevedra, Centro Lucense, Federación de Soc. Galegas, Casa de Galicia, Hospital Galego, Centro Galego de Avellaneda, Centro Betanzos, Centro Coreubión e Irmandade Galega.

Logo dun troque d'opinións eispostas pol-os representantes das entidades ali presentes chegouse ó seguinte acordo:

Realizar un concurso entre os esculutores galegos con moradia en Galiza encol do moimento a Castelao, por un custe até \$ 130.000 m/n.

Enxergar unha Comisión Xurada en Galiza de cinco membros para que orgaice e califique os proleitos. Por en circulación os bonos destinados a cubrir os gastos do concurso e o custe do moimento.

De común acordo xa ficou establecido que o moimento a Castelao será eruzado no mesmo salón de columnas do Centro Galego de Bos Aires.

Nuñez, Alvarez & Cía.

IMPORTACION

MERCERIA EN XERAL

MORENO 1217

T. F. 37.4653

Repercusión na Arxentina da Persecución do Falanxismo o Idioma Galego

A persecución encerrada e sistemática que veñen levando a diante as autoridades falanxistas contra o idioma galego fai vivir á Patria Galega un dos intrínsecos máis doxóricos da persecución secular que o estado centralista hispanoí ten desenvolvido contra os galegos en todos os tempos.

Até agora a labor negaiva do Estado Hispanoí limitábase a face que os galegos viviramos en Galiza coase sin coñecela. Unha ensinanza ao servizo do centralismo mantiña aconzados aos galegos de todo o coñecemento da súa patria. Pasábase nos pol-a escola primaria, pol-a ensinanza secundaria ou universitaria sin que nada se nos dixera da súa cultura, da súa historia, da súa economía, da súa literatura... nin coase da súa xeografía. Mantíñase nos a leos e descoñecedores das súas cualidades nacionais, das posibilidades inmensas dun axeitado deserrolo da nosa personalidade específica de povo diferenciado. Procurábase, en fin, manternos estranhos ao noso propio ser, no desexo de que adotáramos unha roita de vida allea ás características enxebres de Galiza e das forzas que moldearon a través de séculos as modalidades da nosa vida e da personalidade colectiva do novo galego.

En toda esta política persecutoria e anuladora da nosa personalidade o estado centralista tivera sempre unha fronteira que non se atrevía nunca traspasar en forma descarada. Nevábase ao idioma galego categoría literaria, repudíbase o seu uso nos organismos oficiais procurábase en todo intre desacreditalo, pero até agora nunca se atreveran a por abertamente ostusos ao seu uso polo pobo. Foi mester que chegara o falanxismo coa súa acción sanguinaria e criminal para que esa tremenda barbaridade se produxera. Un réximen que escarnece, mata e suprime os homes, coida que tamén se pode suprimir un idioma coa un ukase salvaxe e indifino. Foi mester que un "pensador" falanxista espremira os seus mollos avermeados para coidar que o idioma galego, eispresión viva i-enxebre dun pobo de varios millóns de persoas se pode suprimir con unha simple medida de goberno, por mui criminal que e'e sexa.

Por obra e gracia de ese Xoan Aparicio, o doutrinario falanxista convertido n-unha especie de Gobeis hispanoí de pacotilla, o idioma galego sofre hoxe unha persecución endexamáis coñecida. Como Director Nacional de Prensa proscribe o idioma galego de todos os diarios galegos, trábese e impídese a acción de editoriais que publican libros en galego e chégase a prohibir o uso do galego na mesma Academia Galega, creada para o estudo e cultivo do noso idioma.

Diante tan brutal ataque a Galiza e diante tan icalificable insulto aos galegos, o noso povo está reaxendo varilmente, eispresando o seu repudio en todos os países libres onde reside. A colectividade galega de Bós Aires, de tan destacada acción a prol da Terra e do seu rexurdir, cábelles neste intre un posto especial na loita en defensa do noso idioma, que ocupa rexa e varilmente, orgullosa como nunca de cumprir tan honrosa misión, como fillos fi de es da Naí Terra. Pero como galegos temos ademáis a grande satisfacción de ver que non estamos soíes na loita. Prestixiosos intelectuais arxentinos e publicacións renomadas d-este país toman posición diante o problema da persecución do idioma galego e suman o seu xeneroso esforzo na protesta contra este insólito atropello a nosa cultura.

Entre estas manifestacións de solidariedade queremos destacar o xesto significativo da revista católica "Criterio", onde o escritor Fran-

cisco Luis Bernárdez fixo pública a primeira protesta, nun artigo que xa coñecerán os nosos leitores, pola ampla difusión de que foi ouxeto. Posteriormente, esa mesma revista con ese espírito tolerante que caracteriza aos pobos libres i-é tan descoñecido dos falanxistas, insertou unha resposta a Bernárdez obra do periodista falanxista Bartolomé Mostaza, crítico literario do periódico madrileño "Ya", cuas afirmacións tendenciosas rebatue pleamente o irmán Prada nun novo artigo tamén publicado por "Criterio". Eisiste o propósito de editar un folleto con estes artigos para que acaden unha ampla difusión, pero polo intre, na imposibilidade de dar cada unha íntegra ós mesmos, resumiremos os puntos máis importantes de cada un.

No seu artigo "El gallego no es un idioma prohibido", B. Mostaza afirma insidiosamente que non hay prohibición algunha para o idioma galego, e que si se escribe menos en galego é porque os escritores son cada día menos localistas e prefiren usar idiomas de difusión estensa, chegando a soste a pelengina tesis de que a propia Rosalía fixo a súa mellor obra en idioma castelán. Entre as súas paveras afirmacións di o señor Mostaza que nin os Reis Católicos perseguiron a Galiza nin o falanxismo lle ten xerreira ó idioma galego, e que o artigo de señor Bernárdez é un "desafogo cheo de inexatitudes, como a de decir que o pai Sarmiento é un ilustre escritor galego (sic.)."

Cotestando ó artigo de B. Mostaza a revista "Criterio" publicou un documentado e brillante traballo do irmán Prada, no que se rebatú todas as afirmacións tendenciosas do periodista falanxista. Na imposibilidade de transcribir íntegramente ese artigo, resumimos os puntos máis importantes.

Comenza o irmán Prada destacando o feito significativo que non fora ningún escritor galego, nin os mesmos falanxistas, os encargados de responder a sensacional denuncia de Bernárdez, ceccais porque eles saben ben canto hai de dramática certo en esa denuncia. Ceccais eles non dirían que esa denuncia era un "desafogo" do renomado escritor arxentino que nos cerraderos tempos foi ouxeto de especiais distincións e falagos polo "Aximen falanxista i-especialmente polo director do Instituto de Cultura Hispánica, que ele rechazou dinamente por non conducir coa súa impertinencia de home libre.

O señor Mostaza facía fincapé que non había lei ningunha prohibindo o galego, pero se non hai lei escrita, hai feitos concretos a moreas que proban a existencia d-una persecución oficial e o irmán Prada pasa a enumerar algúns dos principais. O cerebro director desta persecución, Xoan Aparicio, cando era director do periódico madrileño

Voltou de Galiza Miguel García Ancerás

O día 16 d-outono p.pdo., chegou a Bós Aires dun viaxe á Terra, o noso benquerido amigo e irmán galego, Miguel García Ancerás.

García Ancerás, a Galiza após de longos anos d-ausenza para visitar aos seus familiares e ollar os eidos patrios orientados decote, ao través de moitos anos de saudade.

Espirito enxebremente galego e democrata, trai do seu pelerinaxe, coa aneuriosa visión da Patria triplada polo feixismo, a fe no rexurdir do noso povo, tirando forzas do seu sufrimento moral e físico.

Benvido entre nós o irmán García Ancerás.

"Pueblo" publicou un resoado artigo contra os escritores galegos que escribían no noso idioma, proponendo que foran levados a Madrid. "pol-as boas ou pol-as más" para sometelos a unha "cura psíquica", e tan pronto como este turbio persoaxe foi nomeado Delegado Nacional de Prensa o idioma galego foi destrerrado por completo dos diarios da nosa Terra; cita tamen o caso do director do "Pueblo Gallego", de Vigo, falanxista como é natural, que foi declarado cesante no seu cargo por protestar por aquela ameaza.

Menciona a prohibición de usar o galego nos discursos de recepción na Academia Galega; a suprestión dos "Cuadernos" da editorial Galaxia; a clausura do Seminario de Estudos Galegos, que viña editar os valiosos "Arquivos", e a súa substitución polo Instituto Sarmiento de Estudios Gallegos, e que foi os seus traballos escrucivamente en castelán; a extinción da cadeira de Idioma Galego na Universidade Central, que non foi cuberta d-una xubilación do profesor Jon Armando Cotarelo, fai máis de seis anos non ostante o pedido de promíntes persoaxes falanxistas galegos.

O irmán Prada rebatue tamén a afirmación de Mostaza de que hoxe hai menos escritores que desexen escribir en galego, que pretende ignorar o extraordinario renacemento do noso idioma que se está operando. Cita algunhas das numerosas obras editadas en galego nos Cerradeiros tempos, os traballos de investigación que se están facendo, a preparación de Historia de Galiza, as traducións ó galego de importantes obras da cultura universal, ta es como o "Cancionero da Poesía Céltica", de Pokoray, e distintos outras probas da vitalidade literaria do idioma galego.

Fina o seu traballo o irmán Prada demostrándolle señor Mostaza que o pai Sarmiento é un dos grandes escritores galegos, como xa afirmara o escritor Bernárdez na súa denuncia. Mostra como o pai Sarmiento é precisamente un dos máis rexos e valentes deicadores i-escrevedores que tivo endexamáis o idioma galego, i-é o investigador que se adianta dous séculos a moderna ciencia filolóxica, que dixo: "Desngañense os homes, que ningún poderá eispricar ten os seus conceitos senón na súa propia lingua" e afirmaba noutro lugar: "Non digo que postos en Castelá falen, senón que non fagan estudio de olvidar o seu idioma por complacer ós casteláns. Deben acordarse con aire de aqueles idiotas e mentecatos, que, se escoutan falar castelán a un galego, e se lie escapa algunha voz, frase, pronunciación ou acento de Galiza, soltan a gargallada de risa borriqueña".

O señor Mostaza parece iforar, ademáis de moitas outras cousas, os traballos do pai Sarmiento e como bon castelán síntese fiel a aquilo de "niega cuanto ignora". Di que o pai Sarmiento non é galego por haber nado no Bierzo, iforando que era fillo de pais galegos, que voltaron a Pontevedra cando tiña catre meses de idade... e que o Bierzo é unha comarca nidiamente galega que soio a moderna e absurda división administrativa de Hispafia fixo incluír na provincia de León.

Os galeguistas desexamos agradecer de xeito moi especial á Revista "Criterio" a acollida que un problema tan vital para Galiza tivo nas súas columnas, a labor de escramento que a publicación d-estos tres artigos cumpliu no amplo núcleo dos seus lectores e a difusión d-un aspecto tan esencial na loita pola recuperación nacional que leva a cabo o noso povo d-nde o intento de "doma e castración" de Galiza disposta polos Reis Católicos. Deste eixemplo deberán saca pulos todos os galegos que sinten a inqedanza dos problemas de Galiza e vibran ós sentimentos de liberdade e dignidade, para suman os seus esforzos a loitar que a protesta contra a persecución do noso idioma e a súa eispresión máis rexos e digna na conciencia nacional de todos os tempos.

EN "VIAU" EISPUXO MANOEL COLMEIRO

Concurrimos á súa "Viau" onde eispuxo o gran pintor co meiro — poucas veces tan xusto o adxectivo — a súa obra derradeira, unha ña recibimos o impacto miragreiro, mañán de primavera porteña. Axinos doado cos ollos da alma, chou Fronte aos cadros de Colmeiro faltar da rumorosa i elegante rua porteña a paisaxe humá e física, incomparable, da nosa Galiza. Revivimos entón, coma un lampazo, nidiamente, lembros xa borrosos pol-a tanxanía do tempo e o espacio. Unhylene bris con arrecendos de piñe, raes e carballeiras; un mencei primaveiral d'orballo agreste tremarón de novo no noso corazón, e unha lida emoción brincou nos nosos ollos admirados. Parecera que após

dun soño angurioso, despertáramos a un mundo d'onsoño, no cal amida pervivira o amor á vida e latexara a esperanza.

Na alborada da pintura galega, ren máis fermoso i enxebremente galego que esta mostra plástica de Colmeiro. Nela, Galiza loce en corpo e i alma. Xentes, paisaxes, naturezas mortas están expostas en ledizosa políromia. Colmeiro enxebre sempre a pintura coma a cor. A súa paleta rexouba nunha louzania de verdes, marcelos, azúes que dan gloria. Ademáis, espírito criador de caste, xenial, sabe intuíndolle ás súas telas o bafío telúrico da Terra que as viteliza e commoven d-ndándolle ar d-eternidade.

Os que estamos familiarizados coa obra pictórica de Colmeiro, endexamáis dubidamos do seu talento criador. Pro coñecemos que o contacto de novo coa Terra e os viaxes periódicos e obrigados a París — onde, de paso, é mester decir que conquireu un resoante triunfo — devolvéronnos un Colmeiro maduro, todo eraridade i esencia. Máis dono de si mesmo, máis vigoroso na cor e na eispresión. Pro decote fidel ao seu xeito, elemental e profundo, como cadra a un outo artista. Si non tivéramos outros nomes ilustres que engadir á galería da nosa pintura moza, esta mostra de Colmeiro sería d'abondo para confirmar a existencia dunh' plástica galega, con voos d'universalidade.

As veces, cando n-é matinos, sentimos fonda tristura e d-ños a ausencia de Galiza en moitas sútfreas do espírito. No decurso da súa probe vida de provincia hispanoí, pro esa tristura i esa dor ten a súa compensación coa riez virxindade que empecha aínda o noso país.

Galiza é un povo ben abastecido d'esprito; nese senso somos un povo novo, é decir: unha promesa. Unha promesa que se concreta en realidade, ao sopro inmorrente do noso ideal galeguista que vai erguendo a conciencia da nosa personalidade intransferibel.

Ao calor deste querido e grande ideal, nasceu esta manífica pintura galega, que asombra a propios i estranos pol-a ledicia do seu engado orixinal e polo vigor inustado.

Domingo Maza eispuxo no Ateño Popular da Boca

O 28 d'agosto p.pdo., no Ateño Popular da Boca, o noso compatriota e irmán galego, inaugurou unha notabel eisposición de tanas, que estivo aberta ao público até o 10 de setembro, sendo visitada por numeroso público coñozoso d-ademorar os maníficos traballos deste notabel artista galego.

A mostra consisteu nunha serie de miniaturas en madeira, bronce e marfil, un conxunto de fiiigranas tan maxistrante executadas que pra os bos entendedores neste difícil arte, acada eispresións maravillosas e unha plasticidade atal, que pon ben auto o xa ben ganado prestixio deste notabel escultor galego.

As nosas máis afervoadas felicitacións ao noso benquerido amigo Domingo Maza, polo eisito artístico acadado.

Ciclo de Conferencias de A. Vilanova

Orgaizado polo Centro Ourenán estáse desenrolando un ciclo de conferencias a cárrago do destacado intelectual ourenán Alberto Vilanova, co título de "Tres momentos ourenáns na cultura galega: a xeneración do 1873, a xeneración do 1898 e a xeneración do 1916".

Alberto Vilanova, chegado fai pouco da Terra, é un dos máis outos vaiores intelectuales galegos de hoxe; ten realizados importantes estudos de especialización e investigación en literatura e historia i-é autor de renomados traballos sobor de temas galegos, entre os que queremos citar especialmente o libro "Vida e Obra de Manuel Curros Enríquez", premiado polo Centro Galego de Bós Aires e publicado nas edicións Galicia, da devandita entidade.

Nas súas conferencias, o señor Vilanova pasa revista a un gran número de escritores ourenáns, coñecidos uns e de grande gravitación no movemento cultural galego outros, analizando os aspectos máis importantes da laboura de cada un o seu entronque no conxunto de cada unha das xeneracións que estuda, e destaca anacos seleccionados da obra de algúns d-eles.

O conferenciante con grande acopio de datos e unha profunda e ampla versación do tema, despertou un grande intrín entre o numeroso público que sigue con suma atención este curso de conferencias, que constituirá un novo acerto do Centro Ourenán na súa importante e prestixiosa laboura a prol de Ga-

liza e do coñecemento dos nosos vaiores.

En imprenta xa este numero de "A Nosa Terra" continúa ditándose aínda este curso de conferencias, de xeito que esperamos facer na primeira oportunidade un amplo resumen dos conceitos eispostos polo señor Alberto Vilanova nas súas disertacións.

"MAL OLLO"

Imprentada pola editorial "Lérez" baixo o patrocinio do Centro Pontevedres, saeu do prelo derradeira mente, a comedia musical de ambiente marifeiro "Mal Olló", da cal é autor o catifado e activo dirixente galeguista Cándido A. González.

Esta obra, que foi premiada polo concurso do Centro Galego correspondente ao período 1952-53, constitúe unha valioa aportación ao teatro noso, que non se hacha sobrado precisamente, de obras de outo valimeinto.

Reflexan as páxinas de "Mal Olló", de maneira simp e direita, osceas da vida aengulada de emocións da nosa beiramar onde es boitaga pola existencia as superstições e coizas, p-ocurante a esta comedia musical, un axeitado marco; no que logran plasmar situacións de enxebre feitura e no que destacan unhas vez os dunha beleza i eisprestividade de verdadeira xerarquía.

Felicitamos a "Ellección Lérez" e desexamos de que Mal Olló sexa o primeiro dunha longa ringleira de éxitos nas labores editoriales.

Nuñez Hnos.

FABRICA DE BOTONS — MERCERIA

ALSINA 1214

T. E. 38-1592

A. Bermudez y Cía. S. R. L.

IMPORTACION DE

TECIDOS — ENCAIXES — ETAMINAS — PUNTILLAS

SALTA 273/75

T. E. 37-5818

PRINCIPIOS DO GALEGUISMO

- 1 - Galiza, unidade cultural.
2 - Galiza, povo autónomo.
3 - Galiza, comunidade cooperativa.
4 - Galiza, célula de universalidade.

A NOSTRA TERRA

(NUESTRA PATRIA)

Despotas insensibles, forzá forxade grillos... EDOARDO PONDAL

Año XXXVI - Núm. 491

Bós Aires, Novembro de 1954

Redacción - Administración: Rúa BELGRANO 2186

EMIGRACION E HISPANIDADE

por BIEITO CUPEIRO

O día 12 do derradeiro mes de outubro, adicado polo reximen franquista a celebrar o descubrimiento de América...

Entre os devanditos altos, compremos analizar a soñe aparatosa Sesión Académica da Hispanidade...

Despois de por de relevo a importancia que o "Caudillo" lle asigna as colectividades de América...

Velahí claramente esposos nas verdun ministro do Estado español, cales son os ouxetivos que os seus poderes degoiran acadar...

Si a Hispanidade fora como pretenden os seus panxeristas, unha comunidade fraterna de países...

Morreu Don Manoel Blasco Garzón

O 21 do pasado novembro faleceu nesta capital don Manoel Blasco Garzón, unha das máis nobres e relevantes figuras da República Española...

Home dunha vasta cultura, grande orador e republicán ser tachas, foi un afevoador leñador antifranquista e morreu na súa lei...

Don Manoel, naceu en Sevilla no 1886. Estudou abogacía exercendo no ano 1907 á idade de vinte e anos...

vil, pra afogar en sangue as lexilmas aspiracións de liberdade dos pobos...

O "Slogan" de Hispanidade, tal como o entenden os prepotentes en oberbecidos mandóns da España...

Publicacións Galegas

"GALICIA EMIGRANTE"

Saeu do prelo, o Nú 5 desta magnífica revista galega correspondente ao mes de setembro...

Cdn fermoso e elspresivo dibuxo de Seoane a tres cores, que enfeita a portada, e un mesto e ben seleccionado material gráfico e literario...

tempo despois, diputado a Cortes en tres lexislaturas. Ocupou o Ministerio de Comunicacions e Mariña...

O senelío, foi unha imponente manifestación de duelo. Estaban representadas entre outras entidades, a Federación de Soc. Galegas...

Galiza perdeu un grande amigo. Que acongue en paz.

dos. Nos non chegamos a istas terras cobzosa de impor trasnolidades...

Galiza ten dereito e anxeios de ser un novo fibra, e non pode por elo ser esclabón da cadea...

Homaxe a Pardo de Cela

Concurrirde o 15 de Nadal ás 21 horas, ao Centro Ourensán, a escoitar as verbas acosas de galeguidade do irmán Emilio Pita...

mañífica publicación que constitúe un aito eispoente da espritoalidade galega.

"ORZAN"

O "Centro Coruñés" de Bós Aires fixo entrega do seu número anual da revista "ORZAN"...

Ademais da infozmación societaria, contén eiscentos traballos en prosa e verso en idioma galego...

"L A R"

Chegúonos o número correspondente a setembro - outubro desta interesante revista galega que edita o Hospital Galego...

Como decote, as suas páxinas tranvaliosas colaboracións de firmas douto valor intelectual...

"ADIANTE"

Saeu o n° 3 de "ADIANTE", arrufada e patriótica folla órgao das "Mocedades Galeguistas" de Bós Aires...

Na primeira plana, publicase un afevoador e oureniador traballo de Ramón Suárez Picallo...

Adeliña González, coa rraza argentina, desuadora dunha fina e afevoadora sensibilidade...

Tomaron Posesión Dos Seus Carregos as Novas Autoridades do C. Galego

O 9 de novembro p.pdo., no local social do Centro Galego, tivo lugar o aito de posesión dos carregos...

Axiña dunhas breves palabras do presidente sainte señor Vázquez Iglesias, foi lida a nomina dos directivos...

De novo usou da voba, o señor Vázquez Iglesias, que eispuxo a labouira cumprida ao fronte da entidade...

Ao derradeiro, dixu unhas sinificativas verbas encoñ do aito, o novo tidoar do Centro Galego, señor Xosé Villamarín Prieto.

El bon sinalar eisquí, o pacto d'unión das agrupacións "A Terra", "Celta" e "Galicia"...

Rof Carballo Estivo en Bos Aires

Após d'habere dado un brillante curso de conferencias científicas nos centros médicos de Montevideo...

As poucas conferencias que deu nesta capital o doutor Xohan Rof Carballo, todas elas referidas a problemas médicos...

A visita deste sabio galego, produxo nos meos médicos do país unha grande eispetativa...

O doutor Rof Carballo, nembargantes a súa xuventude, é unha das máis illustres figuras da medicina peninsular...

O doutor Rof Carballo e a súa distinguida esposa foron ouxeto de diversos agasallos...

to nun requintado e pulido lingoaxe dándonos a ler "Vieiro Galego". Cunha emozoador lembranza do mártir das Mocedades Galeguistas...

sentación diplomática do rexime que por a torza asobana a nosa patria. Esa iraxetoria fixada polo señor Vázquez Iglesias...

Compre deció craramente, que hoxe máis que nunca o mester que no goberno do Centro Galego haxa...

E por elo que o Centro Galego de Bós Aires, chantado a terra de verdade, onde non checan os decretos, nin a persecución ao noso idioma...

O presidente que agora cesou no cárrago, Don Xavier Vázquez Iglesias, soupo enxerguer doadamente o papel d'entidade reitora...

E así, que seguros estamos, de que o presidente actual do Centro Galego, Don Xosé Villamarín Prieto...

LIBROS GALEGOS En venda na Irmandade Galega

SEMPRE EN GALIZA por Alfonso R. Castelao

AS CRUCES DE PEDRA NA GALIZA por Alfonso R. Castelao

FARDEL DE FISILADO por Luis Seoane

PRESENCIA Y HONDURA DE CASTELAO por Marcial Fernández

A NOSTRA TERRA Número extraordinario dedicado a morte de Castelao

SEARA NOVA Revista portunuesa adicada a Castelao